

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ О УЧЕШЋУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У ПРОГРАМУ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ХОРИЗОНТ 2020 – ОКВИРНОМ ПРОГРАМУ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И ИНОВАЦИЈЕ (2014-2020)

Члан 1.

Потврђује се Споразум између Владе Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у програму Европске уније Хоризонт 2020 – оквирном програму за истраживање и иновације (2014-2020), који је потписан у Бриселу, 1. јула 2014. године, у оригиналу на српском и енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума у оригиналу на српском језику гласи:

СПОРАЗУМ

између Владе Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у програму Европске уније Хоризонт 2020 – оквирном програму за истраживање и иновације (2014-2020)

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, у даљем тексту „Србија”,

са једне стране, и

ЕВРОПСКА КОМИСИЈА, у даљем тексту „Комисија”, у име Европске уније,

са друге стране, у даљем тексту заједно означени као „Стране”

ИМАЈУЋИ У ВИДУ ДА:

- (1) Оквирни споразум између Србије и Црне Горе и Европске заједнице о општим принципима учешћа Србије и Црне Горе у програмима Заједнице усвојен је 22. новембра 2004.¹ године, а ступио је на снагу 29. јуна 2005. године (у даљем тексту „Оквирни споразум”), остављајући надлежним властима у Србији и Комисији да у Меморандуму о разумевању² одреде посебне начине и услове учешћа у сваком појединачном програму.
- (2) Оквирни споразум представља саставни део Споразума о стабилизацији и придруживању између Републике Србије са једне стране и Европске заједнице и њених земаља чланица са друге стране (у даљем тексту ССП), који је потписан 29. априла 2009. године, а ступио на снагу 1. септембра 2013.³ године.

¹ ОЈ Л 192, стр.28 од 22/07/2005

² Овај међународни споразум има исту правну снагу и дејства као и Меморандум о разумевању наведен у Оквирном споразуму

³ Споразум о придруживању и стабилизацији који је ступио на снагу 1.9.2013. (ОЈ Л 278, 18.10.2013., стр.16)

- (3) Нови програм Европске уније за истраживање и иновације „Хоризонт 2020 – Оквирни програм за истраживање и иновације” (2014-2020) успостављен је Регулативом бр. 1291/2013 Европског парламента и Савета⁴.
- (4) Хоризонт 2020 има за циљ да пружи допринос успостављању Европског истраживачког простора и Уније иновација.
- (5) У складу са чланом 7 Регулative (ЕУ) бр. 1291/2013, о придруживању програму Хоризонт 2020, посебни начини и услови учествовања, укључујући и финансијски допринос, који треба да буде заснован на бруто домаћем производу придружене државе, биће утврђени међународним споразумом између Европске уније и придружене државе.

ПОСТИГЛЕ СУ СЛЕДЕЋИ СПОРАЗУМ:

Члан 1.

Опште одредбе – Програм

Србија ће учествовати као придружена држава у „Програму”, који садржи:

Регулативу (ЕУ) бр. 1291/2013, којом се успоставља „Хоризонт 2020 - Оквирни програм за истраживање и иновације” (2014-2020)⁵;

Регулативу (ЕУ) бр. 1290/2013 Европског парламента и Савета од 11. децембра 2013.⁶ године, којом се постављају правила за учествовање и дисеминацију у „Хоризонт 2020 - Оквирном програму за истраживање и иновације” (2014-2020) и укидајућу Регулативу (ЕЦ) бр. 1906/2006, укључујући делегиране правне акте и сва правила која из њих проистичу;

Директиву бр. 2013/743/ЕУ Савета, којом се успоставља Посебан програм за спровођење програма Хоризонт 2020⁷ и сва друга правила која се односе на спровођење програма Хоризонт 2020.

Регулатива бр. 294/2008/ЕЦ Европског парламента и Савета, измењена Регулативом (ЕУ) бр.1292/2013 Европског парламента и Савета, којом се успоставља Европски институт за иновације и технологију, примењиваће се и на учешће субјеката из Србије у Заједницама знања и иновација⁸.

---

⁴ Уредба 1291/2013 (ЕУ) Европског парламента и Савета којом се успоставља Horizon 2020 – Оквирни програм за истраживање и иновације (2014-2020) и укидајућа Одлука бр. 1982/2006/ЕС (ОЈ Л 347, стр. 104., 20.12.2013)

⁵ Уредба ЕУ Европског парламента и Савета којом се успоставља Хоризонт 2020 – Оквирни програм за истраживање и иновације (2014-2020) (ОЈ Л347, 20.12.2013, стр. 104).

⁶ Уредба Европског парламента и Савета којом се постављају правила за учешће и дисеминацију у програму Хоризонт 2020 (ОЈ Л347)

⁷ Одлука Савета којом се успоставља Посебан програм (ОЈ Л347 20.12.2013. стр. 965) бр. 2013/743/ЕУ

⁸ Уредба (ЕУ) бр.1292/2013 Европског парламента и Савета од 11. децембра 2013 којим се мења Уредба (ЕЦ) бр. 294/2008 којом се успоставља Европски институт за иновације и технологију (ОЈ Л347, 20.12.2013, стр. 174)

Члан 2.

Начин и услови учешћа у Програму

1. Србија ће учествовати у активностима Програма у сагласности са циљевима, критеријумима и процедурама утврђеним у Програму и на начин и под условима наведеним у овом Споразуму и његовим анексима.
2. Правни субјекти основани у Србији учествоваће у индиректним акцијама Програма под истим условима који се примењују на правне субјекте у земљама чланицама Европске уније, у складу са начином и условима утврђеним или наведеним у овом Споразуму.
3. Субјекти из Србије ће учествовати у директним акцијама Обједињеног истраживачког центра (Joint Research Center) Програма под истим условима који се примењују на правне субјекте у земљама чланицама Европске уније.
4. Правни субјекти основани у Србији учествоваће у активностима Заједница знања и иновација.
5. У случају да Европска унија донесе одредбе за спровођење чланова 185 и 187 Уговора о функционисању Европске уније, Србија ће имати право да учествује у правним структурама створеним према овим одредбама, у сагласности са одлукама и уредбама које јесу или ће бити усвојене ради успостављања ових правних структура.
6. Да би учествовала у Програму, Србија ће уплаћивати финансијски допринос у општи буџет Европске уније у складу са чланом 3 овог Споразума и Анексом II.
7. Представници Србије ће имати право да учествују, као посматрачи, у одборима задуженим за праћење спровођења Програма за које Србија даје финансијски допринос и за теме које су од интереса за Србију. Ови одбори ће се састајати без присуства представника Србије за време гласања. Србија ће бити обавештена о резултату. Учешће како је описано у овом параграфу имаће исти облик, укључујући и процедуре за пријем информација и документације, као и онај који се примењује на представнике земаља чланица Европске уније.
8. Представници Србије ће учествовати као посматрачи у Савету гувернера Обједињеног истраживачког центра. Учешће како је описано у овом параграфу имаће исти облик, укључујући и процедуре за пријем информација и документације, као и онај који важи за представнике земаља чланица Европске уније.
9. Један од званичних језика Европске уније, у овом случају енглески, користиће се у процедурама везаним за захтеве, споразуме о бесповратним средствима и извештаје, као и у другим правним и административним аспектима Програма.
10. Путни и други трошкови представника и стручњака из Србије који су настали у сврху учествовања као посматрача у раду одбора наведених у члану 10.1 Директиве бр. 743/2013/ЕУ којом се успоставља Посебан програм за спровођење Хоризонт 2020, или других састанака у вези са спровођењем Програма, биће надокнађени од стране Комисије на истој основи и у складу са процедурама тренутно на снази за представнике земаља чланица Европске уније.

Члан 3.

Финансијски допринос

1. Србија ће за сваку годину учешћа у Програму уплаћивати финансијски допринос у општи буџет Европске уније.
Финансијски допринос Србије ће сваке године бити додаван износу који је у општем буџету Европске уније ради испуњавања финансијских обавеза насталих из различитих облика мера које су потребне за спровођење, управљање и одвијање Програма.
2. Део финансијског доприноса Србије може бити финансиран уз помоћ одговарајућих инструмената Европске уније за пружање спољне помоћи, ако Србија то затражи.
3. Правила која уређују финансијски допринос Србије изложена су у Анексу II овог Споразума.

Члан 4.

Извештавање и евалуација

1. Без повреде надлежности Комисије и Суда ревизора Европске уније у смислу праћења и евалуације Програма, учешће Србије у Програму биће стално праћено на партнерској основи која укључује Комисију и Србију.
2. Правила у вези са финансијском контролом, повраћајем средстава и другим антикорупцијским мерама изложена су у Анексу III овог Споразума.
3. Србија ће Комисији подносити одговарајуће извештаје у сврху евалуације њеног учешћа у Програму и дискусијама у Заједничком одбору који ће бити успостављен према овом Споразуму.

Члан 5.

Одбор Србија - ЕУ за истраживање и иновације

1. Према овом Споразуму, биће формиран Одбор под називом „Одбор Србије и Европске уније за истраживања и иновације”, у даљем тексту „Заједнички одбор”.
2. Функције Заједничког одбора ће обухватати:
  - Обезбеђење прегледа и евалуације спровођења овог Споразума;
  - Испитивање свих мера намењених унапређењу и развоју сарадње.
3. Рад Заједничког одбора биће комплементаран и усклађен са радом других релевантних одбора и тела формираних на основу Споразума о стабилизацији и придруживању закљученог између Европске уније и Србије.
4. Заједнички одбор ће се састајати на захтев било које од Страна. Одбор ће усвојити сопствени пословник о раду.
5. Заједнички одбор ће бити састављен од представника Србије и Европске уније.

Члан 6.

Ступање на снагу

Овај Споразум ступа на снагу када Србија обавести Комисију да су сви неопходни услови, предвиђени националним прописима Србије за ступање на снагу испуњени.

Члан 7.

Завршне одредбе

1. Овај Споразум ће се привремено примењивати од дана потписивања. Важиће од 1. јануара 2014. године и за све време трајања Програма.
2. Свака од Страна може раскинути овај Споразум у било ком тренутку током трајања Програма писменим обавештењем о намери да прекине учешће у Програму.
У складу са одредбама овог Споразума, раскид Споразума ступа на снагу три календарска месеца након датума када писмено обавештење стигне на адресу примаоца.
Завршетак односно прекид Споразума неће имати утицај на следеће:
(а) било које пројекте или активности који су у току;
(б) спровођење било каквих уговорних аранжмана који се односе на пројекте и активности како је наведено у тачки 2 (а) у претходном тексту.
У случају прекида Споразума, Европска унија ће надокнадити Србији део њеног доприноса општем буџету Европске уније који услед прекида неће бити утрошен.
3. Анекси представљају интегралан део овог Споразума.
4. Овај Споразум се може изменити само писменим путем уз сагласност обеју Страна.
5. Придруживање Србије наредним оквирним програмима Европске уније за истраживање и иновације, ако Србија то затражи, биће предмет новог Споразума који ће бити склопљен између Страна.

Закључен у Бриселу, 1. јула 2014. године, у два оригинална примерка, на српском и енглеском језику, при чему су оба текста подједнако аутентична.

За Владу Републике Србије

За Комисију
у име Европске уније

др Срђан Вербић
Министар просвете, науке и
технолошког развоја

Роберт-Јан Смит
Генерални директор за истраживање
и иновације Европске комисије

Анекс I

Начини и услови учешћа правних субјеката из Србије у Програму

1. За потребе учешћа Србије у Програму, правни субјект из Србије биће дефинисан као свако физичко лице или правно лице основано у Србији у складу са националним законима, које поседује правну личност и које поступајући у сопствено име може да ужива права и преузима обавезе. У случају физичких лица, сматраће се да се све референце на оснивање односе на место становања.

2. Учешће правних субјеката из Србије у Програму одвијаће се у складу са условима постављеним за правне субјекте основане у „придруженој држави”, како је наведено у правилима учешћа.

Правни субјекти основани у Србији имаће право на приступ финансијским инструментима успостављеним у оквиру Програма Хоризонт 2020.

Правни субјект основан у некој другој држави повезаној са Програмом уживаће иста права и обавезе према овом Споразуму као и правни субјекти основани у некој од држава чланица Европске уније, под условом да је придружена држава у којој је правни субјект основан такође сагласна да правним субјектима из других придружених држава додели иста права и обавезе.

3. Правни субјекти из Србије биће узети у разматрање равноправно са правним субјектима из Европске уније у погледу одабира независних стручњака за појединачне задатке, под условима предвиђеним у правилима учешћа.

4. Стране се обавезују да ће, у оквиру постојећих прописа, уложити максималан напор да олакшају слободу кретања и пребивалишта научника који учествују у активностима у оквиру овог Споразума, као и да олакшају прекогранично кретање робе и услуга намењених за коришћење у овим активностима.

5. Роба и услуге купљене у Србији или увезене у Србију, које су делимично или у потпуности финансиране на основу уговора о бесповратним средствима односно уговора склопљених ради реализације активности у оквиру овог Споразума, биће изузете од плаћања царина, увозних дажбина и других фискалних оптерећења, укључујући и ПДВ, која се примењују у Србији.

Анекс II

Правила о финансијском доприносу Србије у Програму (2014-2020)

I Обрачун финансијског доприноса Србије

1. Финансијски допринос Србије у Програму биће обрачуван на годишњем нивоу пропорционално, и као додатак, износу буџетских издвајања за имплементацију, управљање и функционисање Програма који је предвиђен буџетом Европске уније за дату годину.
2. Фактор пропорционалности уз помоћ којег ће бити утврђен допринос Србије одређиваће се на основу односа између бруто домаћег производа Србије, обрачунатог по тржишним ценама, и износа бруто домаћег производа, обрачунатих по тржишним ценама, Србије и земаља чланица Европске уније.

Овај однос биће обрачунат на основу најновијих статистичких података за дату годину добијених од Статистичке канцеларије Европске заједнице (Еуростат), доступних у тренутку преговарања овог Споразума (нпр. 2011. година). Када фактор пропорционалности буде одређен за прву годину учешћа, важиће за све наредне године.

3. Да би се олакшало учешће Србије у Програму, њен допринос у финансијским годинама биће обрачунаван користећи фактор пропорционалности 0.50 по следећем принципу:
  - Финансијска година 2014: допринос ће се обрачунавати у складу са параграфом 1 и на основу фактора пропорционалности установљеног у складу са параграфом 2, помноженог са 0,50;
  - Финансијска година 2015: допринос ће се обрачунавати у складу са параграфом 1 и на основу фактора пропорционалности установљеног у складу са параграфом 2, помноженог са 0,50;
  - Финансијска година 2016: допринос ће се обрачунавати у складу са параграфом 1 и на основу фактора пропорционалности установљеног у складу са параграфом 2, помноженог са 0,50;
  - Финансијска година 2017: допринос ће се обрачунавати у складу са параграфом 1 и на основу фактора пропорционалности установљеног у складу са параграфом 2, помноженог са 0,50;
  - Финансијска година 2018: допринос ће се обрачунавати у складу са параграфом 1 и на основу фактора пропорционалности установљеног у складу са параграфом 2, помноженог са 0,50;
  - Финансијска година 2019: допринос ће се обрачунавати у складу са параграфом 1 и на основу фактора пропорционалности установљеног у складу са параграфом 2, помноженог са 0,50;
  - Финансијска година 2020: допринос ће се обрачунавати у складу са параграфом 1 и на основу фактора пропорционалности установљеног у складу са параграфом 2, помноженог са 0,50;
4. После четири године од дана примењивања овог Споразума, обе стране ће ревидирати корекциони фактор којим се одређује финансијски допринос Србије, на основу података о учешћу Србије у директним и индиректним активностима овог програма у периоду од 2014. до 2016. године.
5. Комисија ће Србији доставити следеће податке уз пропратни материјал у најкраћем могућем року или најкасније 1. септембра пред почетак сваке финансијске године:
  - Износе буџетских издвајања наведених у извештају о расходима за потребе Програма из прелиминарног нацрта буџета Европске уније;
  - Процењен износ доприноса на основу прелиминарног нацрта буџета, у складу са учешћем Србије у Програму у складу са горе наведеним параграфима 1, 2, 3.

По усвајању општег буџета, Комисија ће известити Србију о коначним износима из првог подпараграфа путем извештаја о расходима за учешће Србије.

II Уплата финансијског доприноса Србије

1. Комисија ће, најкасније 30. јануара и 15. јуна за дату финансијску годину, упутити позив за финансирање Србији у складу са њеним доприносом предвиђеним у овом Споразуму.
2. Позиви за финансирање ће покривати исплату:
  - шест дванаестина доприноса Србије не касније од 15 марта; и
  - шест дванаестина доприноса Србије не касније од 20 јула.

Први позив за финансирање за сваку финансијску годину биће обрачунат на основу износа утврђеног у извештају о приходима из прелиминарног нацрта буџета: регуларизација тако плаћеног износа ће се вршити са уплатом другог позива за финансирање за исту финансијску годину.

У првој години имплементације Споразума, Комисија ће упутити први позив за финансирање са ретроактивним дејством, у року од 30 дана од дана потписивања. У случају да позив буде упућен после 15. јуна, односиће се на плаћање дванаест дванаестина доприноса Србије у року од 30 дана, обрачунатог на основу износа предвиђеног у изјави о приходима буџета.

3. У последњој години Програма, Комисија ће упутити, не касније од 15. јуна, један позив за финансирање целог износ доприноса Србије који ће бити плаћен не касније од 20. јула 2020. године.
4. Допринос Србије биће изражен и уплаћен у еврима.
5. Уплата Србије биће евидентирана у програмима Европске уније у виду буџетских примања издвојених за одговарајуће буџетске секције у извештају о приходима у општем буџету Европске уније. Финансијска Уредба која се примењује за општи буџет Европске уније ће се примењивати у управљању буџетским издвајањима.
6. Србија ће уплатити свој допринос предвиђен овим Споразумом у складу са тачком II 2, Анекса II.

Било какво кашњење у уплати доприноса повлачи плаћање затезне камате од стране Србије за потраживања од датума доспећа. Каматна стопа за потраживане износе који не буду плаћени на дан доспећа биће стопа коју Европска централна банка примењује у својим главним пословима рефинансирања, наведена у Серији Ц Службеног листа Европске уније, која ступа на снагу првог календарског дана за месец у ком пада датум доспећа, увећана за један и по процентни поен.

У случају да кашњење уплате доприноса може озбиљно угрозити спровођење и управљање Програмом, учешће Србије ће бити обустављено од стране Комисије уколико се плаћање не изврши по истеку 20 радних дана од пријема формалног писменог подсетника, без обзира на обавезе Уније на основу споразума о бесповратним средствима односно уговора претходно склопљених о имплементацији одабраних индиректних мера.

7. Најкасније 30. јуна по истеку дате финансијске године, извештај о буџетским издвајањима за сврхе Програма у датој финансијској години биће припремљен и достављен Србији на увид, у складу са форматом рачуна прихода и расхода Комисије.
8. При затварању рачуна за сваку наведену финансијску годину, Комисија ће, у оквиру утврђивања рачуна прихода и расхода, приступити регуларизацији рачуна у вези са учешћем Србије.

При регуларизацији, у обзир ће бити узета усклађивања, било путем преноса, поништавања, пренесених дуговања, поништених потраживања, или путем додатних и допунских буџета у току финансијске године.

Регуларизација ће бити извршена приликом друге уплате за следећу финансијску годину, а за последњу годину у јулу 2021. Даље регуларизације биће извршене сваке године до 2023.

Анекс III

Финансијска контрола учесника из Србије у Програму

I Непосредна комуникација

Комисија ће одржавати непосредну комуникацију са учесницима у Програму из Србије и са њиховим подуговарачима. Они Комисији могу директно подносити све неопходне податке и документацију тражену на основу инструмената предвиђених овим Споразумом, као и споразумима о бесповратним средствима односно закљученим уговорима о њиховој имплементацији.

II Ревизије

1. У складу са Регулацивом бр. 966/2012⁹ Европског Парламента и Савета (ЕУ, Еуратом) (у наставку „Финансијска Уредба“) и Делегираном Регулацивом Комисије (ЕУ) бр. 1268/2012¹⁰ (у наставку „Правила Примене“), као и са другим одредбама наведеним у овом Споразуму, споразумима о бесповратним средствима односно уговорима закљученим са учесницима у Програму из Србије, може бити предвиђено извршење научних, финансијских, технолошких или других врста ревизије од стране агената Комисије или других лица овлашћених од стране Комисије у просторијама учесника у Програму и њихових подуговарача у било ком тренутку.

2. Агентама Комисије, Европском суду ревизора и другим лицима овлашћеним од стране Комисије биће омогућен адекватан приступ локацијама, радовима и документима (како електронским тако и штампаним верзијама) и свим осталим подацима неопходним за извршење ревизије која потпада под оквир права приступа која ће бити изричито наведена у споразумима о бесповратним средствима односно уговорима закљученим о имплементацији инструмената предвиђених у овом Споразуму са учесницима из Србије. Немогућност реализације ових права биће посматрана као немогућност правдања трошкова и, самим тим, потенцијално кршење споразума о бесповратним средствима.

3. Ревизије могу бити вршене и након истека Програма или Споразума, у оквиру рокова предвиђених у споразумима о бесповратним средствима односно уговорима о којима је реч. Свака ревизија након истека Програма или Споразума биће извршена у складу са условима дефинисаним у овом Анексу.

III Провере на лицу места од стране Комисије (ОЛАФ)

1. У оквиру овог Споразума, комисија, тачније Канцеларија Европске комисије за борбу против превара и неправилности (ОЛАФ), имаће овлашћења да изврши провере на лицу места и инспекције у просторијама учесника и њихових подуговарача из Србије, у складу са условима и правилима предвиђеним у Уредби Савета (Еуратом, ЕЦ) бр. 2185/96¹¹
2. Комисија ће припремити и извршити провере и инспекције на лицу места у сарадњи са надлежним органом у Србији које именује Влада Србије. За потребе овог параграфа у Анексу III, овлашћено надлежно тело у Србији ће бити Група за интерну контролу Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Надлежно тело ће добити претходно обавештење у разумном временском року о предмету, циљу и правним

⁹ Уредба (ЕУ, Еуратом) бр.966/2012 Европског парламента и Савета усвојена 25. октобра 2012. о финансијским правилима која се примењују на општи буџет Уније (ОЈ Л298, 26.10.2012)

¹⁰ Уредба Комисије (ЕУ) бр.1268/2012 усвојена 29. октобра 2012. о правилима примене Уредбе (ЕУ, Еуратом) бр. 966/2012 Европског парламента и Савета о финансијским правилима која се примењују за општи буџет Уније (ОЈ Л362, 31.12.2012)

¹¹ ОЈ Л292, 15.11.1996, стр. 2.

основама провера и инспекција како би могло да пружи помоћ. У том смислу, званичници надлежних тела у Србији могу учествовати у проверама и инспекцијама на лицу места.

3. Уколико надлежни органи Србије то буду захтевали, провере и инспекције на лицу места могу се вршити заједнички, у сарадњи са Комисијом.
4. У случају да учесници у Програму одбију да омогуће вршење провере или инспекције на лицу места, надлежни органи у Србији ће, у складу са државним правилима и прописима, пружити потребну помоћ инспекторима Комисије, у оној мери која је неопходна да би им се обезбедило несметано вршење дужности при изведби провере или инспекције на лицу места.
5. Комисија ће у најкраћем могућем року надлежном органу у Србији пријавити било каква чињенична стања или сумње о нерегуларностима откривеним у току провере или инспекције на лицу места. У сваком случају, Комисија ће морати да обавести горе поменуто надлежно тело о резултатима таквих провера и инспекција.

IV Информисање и консултације

1. У сврху правилне примене овог Анекса, надлежни органи у Србији и Унији ће редовно размењивати податке, изузев у случају забране или одсуства овлашћења у националним правилима и прописима, а консултације ће бити организоване на захтев једне од Страна.

2. Надлежни органи у Србији ће Комисију правовремено обавестити о чињеничним стањима или сумњама везаним за нерегуларности у закључењу и имплементацији споразума о бесповратним средствима односно уговорима закључених при примени инструмената наведених у овом Споразуму.

V Поверљивост

Сви подаци достављени или стечени на било који начин у складу са овим Анексом биће третирано као пословна тајна и биће заштићени законом Србије и одговарајућим одредбама које се примењују у институцијама Уније за податке те врсте. Такви подаци се не смеју достављати другим лицима осим лицима у институцијама у Србији или Унији или земљама чланицама ЕУ, чије позиције захтевају упознатост са поменути подацима, нити смеју бити коришћени за било какве друге сврхе осим за обезбеђивање ефективне заштите финансијских интереса Страна¹²

VI Административне мере и санкције

Без обзира на примену кривичног закона у Србији, Комисија може прописати административне мере и санкције у складу са Регулативом (ЕУ, Еуратом) бр. 966/2012, (ЕУ) бр. 1268/2012 анд (ЕЦ, Еуратом) бр. 2988/95¹³

VII Наплата и извршење

Одлуке које Комисија донесе у оквиру Програма у складу са овим Споразумом, а које прописују новчану обавезу лицима а не државама, извршаваће се у Србији. Уколико Комисија то затражи, надлежно тело овлашћено од Владе Србије започеће процедуре за спровођење ових одлука у име Комисије. У том случају, одлука Комисије биће достављена суду у Србији, без додатних формалних процедура осим верификације аутентичности одлуке од стране надлежног тела које је Влада Србије овластила за тај задатак, које ће потом о

¹² ОЈ ЛЗ12, 23.12.1995, стр. 1.

¹³ Уредба Савета (ЕЦ, Еуратом) бр. 2988/95 усвојена 18. децембра 1995. о заштити финансијских интереса Европских заједница (ОЈ ЛЗ12, 23.12.1995)

овоме обавестити Комисију. Извршење ће се одвијати у складу са законима и процедурама Србије.

Релевантне одредбе о извршењу биће унете у споразуме о бесповратним средствима односно уговоре са учесницима из Србије. Европски суд правде биће надлежан за проверу законитости одлуке Комисије и обуставу њеног извршења. Уз то, судови у Србији ће бити надлежни за жалбе везане за нерегуларности у извршењу.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије–Међународни уговори”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у програму Европске уније Хоризонт 2020 – оквирном програму за истраживање и иновације (2014-2020), садржан је у члану 97. став 1. тачка 1) Устава Републике Србије, којом је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује свој међународни положај и односе са другим државама и међународним организацијама и у члану 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије, којим је прописано да Народна скупштина потврђује међународне уговоре када је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ПРЕДЛАЖЕ ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Политика Европске заједнице у појединим секторима се спроводи кроз вишегодишње програме, у којима се утврђују акциони планови за остваривање дефинисаних циљева секторских политика ЕЗ. Програми Заједнице (Community Programmes) представљају политичке и финансијске инструменте за њихово спровођење. У складу са Агендом из Солуна за земље западног Балкана, одобреном од стране Савета ЕУ 20. јуна 2003. године, програми Заједнице су отворени за земље учеснице процеса стабилизације и придруживања, у складу са принципима и условима који важе и за земље кандидате за чланство у ЕЗ. Република Србија (тада државна заједница СЦГ) је потписала Оквирни споразум између Европске заједнице и Србије и Црне Горе о општим принципима учешћа Србије и Црне Горе у програмима Заједнице 22. новембра 2004. године, а који је ступио на снагу 29. јуна 2005. године („Службени лист СЦГ – Међународни уговори”, број 6/05).

Главни инструмент Европске уније којим се спроводи политика у области истраживања и развоја је Оквирни програм за истраживање, технолошки развој и огледне активности (Framework Programme for research, technological development and demonstration activities). Политика Европске уније у овој области је утемељена на Лисабонским циљевима – улагању 3% бруто друштвеног производа у истраживање и развој до 2010. године и постизању динамичне економије Европске заједнице, засноване на знању, иновацијама и новим технологијама. Споразум о стабилизацији и придруживању између Европске заједнице и њених земаља чланица са једне стране и Републике Србије са друге стране (у даљем тексту ССП), је потписан 29. априла 2009. године, а ступио на снагу 1. септембра 2013. године, да би крајем 2013. године био окончан Седми оквирни програм (2007-2013, са буџетом од око 50.5 милијарди евра), а од 1. јануара 2014. почео је наредни оквирни програм за истраживање и иновације – Хоризонт 2020 (2014-2020, са предвиђеним буџетом од 78,6 милијарди евра). Реч је о програму са највећим буџетом од свих програма Заједнице који је настао обједињавањем три посебна програма (Седмог оквирног програма за истраживање, иновације и огледне активности - Seventh Framework Programme of the European Community for research, technological development and demonstration activities (2007 - 2013), затим програма за компетативност и иновације - Competitiveness and Innovation Framework Programme (2007 - 2013) и Европског института за иновације и технологију - European Institute of Innovation and Technology) који су наведени у Оквирном споразуму и тиме отворени за Републику Србију.

Република Србија (њене научноистраживачке организације, предузећа и друга правна лица) је до сада остварила значајне резултате у Шестом оквирном програму, где је наступала као тзв. трећа земља, а веома значајне резултате у Седмом оквирном програму као придружена чланица програма. У Шестом оквирном програму наша држава није имала обавезу уплаћивања доприноса у буџет оквирних програма, али је такав статус нашим организацијама омогућавао само да буду спољни чланови истраживачких конзорцијума, без права да буду иницијатори, предлагачи или координатори пројеката. Такође, овакав статус је повлачио за собом и релативно скромне буџете које су наше организације могле да остваре у пројектима од Европске комисије. Осим тога, велики делови Шестог оквирног програма су остали затворени за организације и појединце из Републике Србије, као што су нпр. акције мобилности истраживача Марија Кири, или позиције у Обједињеном истраживачком центру (Joint Research Centre). Но, и поред тога, велики интерес наше научне јавности, као и ангажовање Министарства науке и заштите животне средине на промоцији и помоћи истраживачима у пријављивању пројеката за финансирање Европској комисији, резултирао је значајним учешћем наших научноистраживачких организација у пројектима Шестог оквирног програма, са око 80 партиципација. Посебан успех наше истраживачке организације и појединци постигли су у посебним позивима за акције специфичне подршке 2005. и 2006. године, намењене ојачавању истраживачких капацитета у центрима изврности у земљама западног Балкана. У овим позивима, од укупно 30 додељених пројеката, чак 16 су освојиле научноистраживачке организације из Републике Србије, што ће бити прилив од око 4,5 милиона евра у осавремењавање њиховог рада, кадровско ојачавање и повезивање са научним центрима у Европи. Република Србија је, дакле, за непуних пет година, као трећа земља апсорбовала око 8 милиона евра из Шестог оквирног програма.

Овако високо учешће српских научних организација и појединаца у Шестом оквирном програму су били повод да Европска комисија изнесе понуду за придружено чланство Републике Србије Седмом оквирном програму, под веома повољним условима по питању плаћања партиципације/контрибуције у буџет оквирних програма. Споразум о придруживању Републике Србије Седмом оквирном програму за истраживање, технолошки развој и огледне активности Европске уније потписан је 13. јуна 2007. године и тиме је РС добила статус придружене земље (associated countries). Истраживачи из Србије су остварили значајне резултате у позивима за пријављивање пројеката. Према статистичким подацима из јуна месеца 2013 године институције из Републике Србије пријавиле су 1635 предлога пројеката од чега је 215 финансирано од стране Европске комисије са уговореним буџетима који укупно износе 47.8 милиона евра. Успешнос наших институција је око 13% колико износи и успешност новопридружених земаља чланица ЕУ. Контрибуција Србије за учешће у Седмом оквирном програму износила је 31.9 милиона евра. Кроз прву ИПА компоненту „Подршка у транзиционом процесу и изградња институција” обезбедили смо око 50% средстава потребних за контрибуцију (16.1 милион евра). Како смо уложили 31.9 милиона евра а кроз финансиране пројекте повукли око 50 милиона евра Европска комисија нас је одредила као земљу са добрим апсорбционим капацитетом и предложила придруживање наредном научном програму за истраживање и иновације – Хоризонт 2020. Придружено чланство пружило би научноистраживачким организацијама из Републике Србије потпуно једнаке услове за приступање буџету Заједнице за истраживање и отворене све делове Хоризонт 2020 програма, као што их имају истраживачи у земљама пуноправним чланицама ЕУ. Осим тога, Република Србија би именовала посматраче у свим управним и извршним одборима

Хоризонт 2020 програма који би имали прилику да утичу на политику Европске комисије у области истраживања и развоја.

Поред Оквирног споразума између Европске заједнице и Србије и Црне Горе о општим принципима учешћа Србије и Црне Горе у програмима Заједнице („Службени лист СЦГ – Међународни уговори”, број 6/05), за учешће у посебним програмима Заједнице мора бити утврђен поуздан правни основ који се остварује потврђивањем овог потписаног међународног уговора, којим се утврђују општи принципи учешћа у том посебном програму, укључујући и административне капацитете (нпр. финансијска контрола), финансијска средства за доприносе, механизме учешћа у управљању програмом и друго.

Државни интерес Републике Србије у приступању Хоризонт 2020 програму огледа се у проширивању могућности за приступање буџету Европске уније за истраживање, чиме ће се унапредити стање истраживачке делатности у Републици Србији и знатно поправити услови за бављење научним радом. Српске научноистраживачке организације ће бити у равноправном положају према буџету Уније за истраживање и иновације као и организације из земаља пуноправних чланица ЕУ, чиме ће се донекле изједначити услови за научни рад у Републици Србији и у ЕУ и умањити један од главних узрока одласка младих високошколованих кадрова у иностранство – тзв. „одлив мозга”. Кроз колаборационе истраживачке пројекте, који подразумевају конзорцијско повезивање и тиме учешће у управљању пројектима, трајно ће се учврстити везе између истраживача у Републици Србији и њихових партнера у Европи. Представници Републике Србије у управним одборима Хоризонт 2020 програма имаће прилику да утичу на политику истраживања и политику финансирања научне делатности на нивоу ЕУ. Уложена средства из буџета ће се кроз пројекте враћати у земљу. Како се пројекти додељују на компетитивној основи, може се очекивати да, уз ангажовано и координисано учествовање у Хоризонт 2020 програму, прилив средстава у српске научноистраживачке организације буде већи од финансијског доприноса Републике Србије у буџету Уније. Кроз активно учешће у Хоризонт 2020 програму ће започети и примена интегрисане политике истраживања, што је један од средњорочних приоритета Европског партнерства Републике Србије.

Потврђивањем Споразума између Владе Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у програму Европске уније Хоризонт 2020 – оквирном програму за истраживање и иновације (2014-2020), Република Србија се у пуном капацитету укључује у европски истраживачки простор.

III. ПРОЦЕНА ПОТРЕБНИХ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Финансијски допринос Србије у Програму Хоризонт 2020 биће обрачунаван на годишњем нивоу пропорционално износу буџетских издвајања за имплементацију, управљање и функционисање Хоризонт 2020 програма који је предвиђен буџетом Европске уније за дату годину. Фактор пропорционалности уз помоћ којег ће бити утврђен допринос Србије одређиваће се на основу односа између бруто домаћег производа Србије, обрачунаог по тржишним ценама, и износа бруто домаћег производа, обрачунаог по тржишним ценама, земаља чланица Европске уније и Србије. Овај однос биће обрачунао на основу најновијих статистичких података за дату годину добијених од Статистичке канцеларије Европске заједнице (Еуростат), доступних у тренутку објаве прелиминарног нацрта буџета Европске уније. Међутим, за сваку следећу годину након прве године учешћа у Програму, бруто домаћи производ Србије биће обрачунаван по стопи раста која је утврђена у првој години учешћа.

Формула за обрачун финансијског доприноса Србије, а посебно фактор корекције (тзв. рабат), биће ревидирани у 2018. години и на основу ове процене, Комисија може предложити измену овог Споразума да би ретроактивно, почев од финансијске године 2017, модификовала фактор корекције имајући у виду удео Србије у заједничким пројектима истраживања и иновације с једне стране, и напоре које је Србија уложила да унапреди своје истраживачке капацитете са друге стране. Процена финансијског доприноса Србије Хоризонт 2020 програму је дата у следећој табели:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
bate 50%	11.041.904,19	11.678.764,02	12.489.523,05	13.308.112,67	14.087.816,49	15.047.380,98	16.446.255,70
million iros (€)	11.0	11.7	12.5	13.3	14.1	15.0	16.5

Смањење захвата из буџета Републике Србије ће се остварити коришћењем средстава из новог предприступног финансијског инструмента–ИПА. Очекује се да из ИПА буде покривено најмање 50% доприноса наведеног у горњој табели. Део доприноса које не буде покривен из ИПА инструмента ће бити обухваћен финансијским плановима Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС.

IV. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у програму Европске уније Хоризонт 2020 – оквирном програму за истраживање и иновације (2014-2020) потребно је донети по хитном поступку, у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине, с обзиром да се тиме извршавају међународне обавезе преузете потписивањем тог његова примена у пуном капацитету.